

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ІННІ «ДНІПРОВСЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

**ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ І
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Спеціальність: **С1 – Економіка та міжнародні
економічні відносини (за спеціалізаціями)**

Спеціалізація: **С1.01 - Економіка**

Освітня програма: **Економіка**

Статус дисципліни: **обов'язкова**

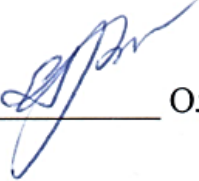
Обсяг дисципліни: **3 кредити ЄКТС**

Код освітньої компоненти: **ОК 1.4**

Мова викладання: **українська**

Робоча програма навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Розробник:

професор, д.е.н., професор Олена ЗАВГОРОДНЯ

ПОГОДЖЕНО:

Протокол засідання групи забезпечення якості освітньої програми «Економіка»
(магістерський рівень) від « 26 » серпня 2025 р., № 1.

Гарант

освітньої програми Лариса САВЧУК

ПОГОДЖЕНО:

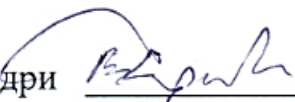
Заступник керівника навчального відділу УДУНТ Тетяна ШЕМЕТ
« 27 » 08 2025 р.

Навчально-методичний відділ Олена ЗАХАРОВА

« 27 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол засідання кафедри міжнародної економіки і соціально-гуманітарних дисциплін від « 27 » серпня 2025 р., № 1

Завідувач кафедри Віктор ТАРАСЕВИЧ

Реєстраційний номер

C1.2.01.OK1.4-25

(надається фахівцем НМВ)

1 МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

1.1 Мета навчальної дисципліни

Формування знань та вмінь щодо розробки, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розв'язування на інноваційних засадах завдань та проблем у сфері професійної діяльності.

1.2 Компетентності, формування яких забезпечується

Навчальна дисципліна забезпечує набуття таких передбачених освітньою програмою компетентностей:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

1.3 Програмні результати навчання, що забезпечуються

ПРН11. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

1.4 Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами

Навчальна дисципліна є *обов'язковою* для вивчення студентами, які здобувають освітній ступінь магістра за освітньою програмою «Економіка», у межах циклу загальної підготовки.

Передумовами вивчення дисципліни є спеціалізовані знання з економічного та фінансового аналізу, основ підприємництва та менеджменту, базові навички моделювання та прогнозування соціально-економічних процесів, навички роботи з Microsoft Word, Excel, PowerPoint та пошуковими Інтернет-сервісами.

Набуті знання та навички використовуватимуться студентами при написанні магістерської роботи в частині вибору напрямів розвитку об'єкта дослідження, оцінки ризиків і економічних наслідків пропонованих проєктних та управлінських рішень.

2 ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Код	Очікуваний результат навчання	Рівень
ОРН1	Демонструвати обізнаність щодо правового забезпечення, сучасних організаційних форм провадження та засад менеджменту інноваційної діяльності. Обирати і застосовувати методи евристики при вирішенні в оригінальний спосіб задач і проблем у сфері професійної діяльності.	IV
ОРН2	Із застосуванням сучасного економіко-математичного інструментарію оцінювати техніко-економічну ефективність інноваційних розробок, обґрунтовувати та презентувати управлінські рішення щодо доцільності реалізації інноваційного проєкту в умовах неповної інформації, альтернативного вибору та обмеженості ресурсів.	VI
ОРН3	Прогнозувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, обирати засоби їх мінімізації за стадіями реалізації інноваційного проєкту.	V

Соціальні навички (soft skills),
розвитку яких сприяє навчальна дисципліна

Код	Соціальна навичка (soft skill)
ОН1	Здатність управляти власним часом (тайм-менеджмент)
ОН2	Здатність самостійно приймати рішення
ОН4	Прихильність до позитивного мислення, прагнення до успіху
КН1	Здатність зрозуміло формулювати думки
КН4	Вміння вислуховувати усі точки зору
УН1	Здатність працювати в команді

3 РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Денна форма навчання

Види навчальної діяльності	Усього	Семестри	
		1	
		1.1	1.2
Усього годин за навчальним планом	90	–	90
у тому числі:			
Аудиторні заняття	32	–	32
– лекції	16	–	16
– лабораторні роботи	–		–
– практичні заняття	16	–	16
– семінарські заняття	–	–	–
Самостійна робота	58	–	58
– підготовка до аудиторних занять	16	–	16
– виконання та захист курсової роботи	–	–	–
– виконання та захист індивідуальних завдань	12	–	12
– підготовка та складання екзаменів	–	–	–
– підготовка та складання контрольних робіт	6	–	6
– опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях	24	–	24
Форма семестрового контролю	Диф. залік		Диф. залік

Заочна форма навчання

Види навчальної діяльності	Усього	Семестри	
		1	2
Усього годин за навчальним планом	90	90	-
у тому числі:			
Аудиторні заняття	8	8	-
– лекції	4	4	-
– лабораторні роботи	-	-	-
– практичні заняття	4	4	-
– семінарські заняття	-	-	-
Самостійна робота	82	82	-
– підготовка до аудиторних занять	4	4	-
– виконання та захист курсової роботи	-	-	-
– виконання та захист індивідуальних завдань	12	12	-
– опрацювання навчального матеріалу	60	60	-
– підготовка та складання екзаменів	-	-	-
– підготовка та складання контрольної роботи	6	6	-
Форма семестрового контролю		Диф. залік	

4 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Роз-діл	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин		ОРН	СН
		Очна форма	Заочна форма		
I	Розділ 1. Засади провадження та менеджменту інноваційної діяльності				
	Лекції: Базисні поняття теорії та практики управління інноваційною діяльністю Сутність, зміст, класифікація та функції інновацій. Поняття «інноваційна діяльність», «інноваційний процес», «інноваційний розвиток», «інноваційний менеджмент». Етапи, стадії, результати та сучасні моделі організації інноваційного процесу. Модель відкритих інновацій та трансферу технологій. Мета, задачі та принципи управління інноваційною діяльністю.	2	1	ОРН1	КН1 КН4
	Сучасні організаційні форми інноваційного підприємництва Сфери, суб'єкти та об'єкти інноваційної діяльності. Інноватори- піонери та інноватори-послідовники. Венчурні підприємства, форми та напрями діяльності. Інноваційне підприємство (стартап), особливості його життєвого циклу та фінансування.	2	1		ОН4 КН1 КН4
	Генерація та аналіз інноваційних ідей. Креативність як основа інноваційних ідей. Джерела генерації та виявлення ідей щодо інновацій. Краудсорсинг. Методи генерації інноваційних ідей та їх порівняльна характеристика. Критерії оцінки та відбору інноваційних ідей.	2	-		ОН4 КН1 КН4
	Практичні заняття: Інноваційна діяльність як об'єкт управління. Сучасні організаційні форми інноваційного підприємництва. Державна науково-технічна та інноваційна політика.	2	-		ОН1 КН1 КН4 УН1
	Генерація та аналіз інноваційних ідей	4	1		
	Самостійна робота: Підготовка до аудиторних занять	6	2		
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (для очного навчання): Взаємозв'язок технологічного, економічного та інноваційного розвитку [2, С. 18-21; 11, С.34-35; 14] Цілі, принципи та інструменти державної інноваційної політики. Пріоритети інноваційного розвитку України [1, С.84-86; 2, С.31-36; 10].	3 3	- -		ОН1 ОН4 КН1
	Опрацювання навчального матеріалу (для заочного навчання)	-	18		
	Підготовка та складання контрольної роботи	6	6		
	Усього	30	30		

Роз-діл	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин		ОРН	СН
		Очна форма	Заочна форма		
II	Розділ 2. Стратегія управління інноваційною діяльністю підприємства та проєктний підхід до її реалізації				
	Лекції: Інноваційна політика підприємства. Інноваційна політика підприємства, її завдання та принципи провадження. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Класифікація підприємств за типом інноваційної політики та поведінки. Інноваційний потенціал підприємства: зміст, структура, умови та фактори реалізації. SWOT-аналіз, інтегральне та часткове оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.	2	2	ОРН2	КН1 КН4
	Проектне управління інноваційним розвитком Концепція проєктного аналізу та його принципи. Особливості, класифікація, структура та середовище інноваційних проєктів. Зміст та структура типового бізнес-плану інноваційного проєкту. Методика оцінювання і фінансово-економічні показники ефективності інноваційного проєкту.	2	-		
	Команда інноваційного проєкту Передумови створення команди інноваційного проєкту. Склад та рольові функції членів команди. Керівництво та лідерство. Ознаки ефективної команди та умови ефективної командної роботи. Ефект синергії.	2	1		КН1 КН4
	Практичні заняття:				
	Проектне управління інноваційним розвитком	6	2		ОН1 ОН2 КН1 УМ1
	Самостійна робота: Підготовка до аудиторних занять	6	3		ОН1 ОН2 ОН4 КН1
	Виконання та захист індивідуального завдання: Фінансово-економічне обґрунтування ефективності інноваційного проєкту.	6	6		
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (для очного навчання): Методи стимулювання творчої та інноваційної активності персоналу [2, С.148-156; 4, С. 215-221].	3 3	- -		
	Опрацювання навчального матеріалу (для заочного навчання)	-	16		
	Підготовка та складання контрольної роботи	-	-		
	Усього	30	30		

Роз-діл	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин		ОРН	СН
		Очна форма	Заочна форма		
III	Розділ 3. Комерціалізація результатів, фінансування та ризики інноваційної діяльності				
	Лекції: Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок Поняття та основні завдання маркетингу інновацій. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. Маркетингові стратегії подолання споживчого опору інноваціям на ринку.	1	-	ОРН3	КН1 КН4
	Фінансове забезпечення інноваційного розвитку підприємства Джерела та механізми фінансування інноваційних проєктів. Формування та оптимізація фінансових ресурсів. Переваги та недоліки методів фінансування.	1	1		КН1 КН4
	Ризики інноваційної діяльності та засади ризик-менеджменту Поняття невизначеності та ризику. Ризик-премія. Класифікація та методи оцінювання ризиків інноваційної діяльності. Карта ризиків інноваційного проєкту. Цілі та методи управління ризиками інноваційної діяльності підприємства.	2	1		ОН4 КН1 КН4
	Практичні заняття: Фінансування та ризики інноваційної діяльності	4	1		ОН1 ОН2 КН4 УН1
	Самостійна робота: Підготовка до аудиторних занять	4	1		ОН1 ОН2 ОН4 КН1
	Виконання та захист індивідуального завдання: Оцінювання ризиків та ризик-премії інноваційного проєкту. Управління ризиками.	6	6		
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (для очного навчання): Маркетингові дослідження попиту на інноваційну продукцію [1, С. 225-230]. Методи управління ризиками інноваційній діяльності підприємства [1, С.225-230; 11, С. 112-118]	6 6	-		
	Опрацювання навчального матеріалу (для заочного навчання)		20		
	Підготовка та складання контрольної роботи	-	-		
	Усього	30	30		

5 МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Дисципліна передбачає навчання через:

- традиційний вербальний метод з використанням інтерактивних лекцій (МН1);
- традиційний наочний метод (МН2);
- репродуктивне навчання (МН3);
- практико-орієнтоване навчання (МН4);
- пошуковий метод (МН5);
- проблемне навчання з елементами командної роботи (МН6);
- модульне навчання (МН7);
- самостійне навчання (МН8).

Традиційні вербальний та наочний методи передбачають читання інтерактивних лекцій, що супроводжуються численними структурно-логічними схемами та ілюстраціями з використанням мультимедійної техніки.

Репродуктивне навчання застосовується на практичних заняттях із засвоєння набутих знань, методик прийняття, оцінювання й аналізу інноваційних рішень та супутніх ризиків.

Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають навчанню *практичну спрямованість* через можливість застосовувати теоретичні знання на практиці.

Пошуковий метод, зокрема у формі метода «мозкового штурму», застосовується через організацію активного індивідуального та (або) командного пошуку розв'язання завдань, що мають творчо-інноваційну спрямованість.

Модульне навчання полягає у представленні навчального матеріалу у вигляді окремих змістовно, методично і організаційно завершених розділів (модулів): автономних частин дисципліни, що інтегруються з іншими частинами.

Проблемне навчання передбачає стимулювання здобувачів до набуття знань та навичок, що необхідні для вирішення конкретної задачі, яка сформульована у вигляді практичних пошуко-аналітичних та розрахунково-аналітичних завдань.

Самонавчання передбачає мотивоване самостійне отримання студентом знань та навичок, необхідних для успішного опанування навчальної дисципліни.

Заходи, що використовуються для розвитку *соціальних навичок*:

Розвитку здатності керувати власним часом (ОН1) сприяє встановлення граничних термінів часу, що відводиться на розв'язування завдань пошукового та проблемного характеру під час аудиторних практичних занять, а також контрольних термінів виконання індивідуальних завдань.

Здатність самотійно приймати рішення (ОН2) розвивається та реалізується студентами на практичних заняттях, під час яких пропонуються різноваріантні завдання і студенти обов'язково аргументують свій вибір та (або) самі студенти під час виконання завдань пошукового характеру знаходять альтернативні варіанти його розв'язування й мають обрати варіант, що найбільш оптимальний за наведених обставин й прийняти відповідальність за зроблений вибір (при командній роботі) .

Прихильності до позитивного мислення та прагнення до успіху (ОН4) сприяють лекційні заняття, на яких розкривається роль інновацій як засобу спрямованого змінення реальності та випереджального розвитку в конкурентних умовах, наводяться приклади успішних практик інноваційного підприємництва, а також практичні заняття з командною роботою над розв'язуванням поставлених задач та суперництвом команд.

Здатність зрозуміло формулювати думки (КН1) формується на практичних заняттях при опитуваннях та колективному (командному) обговоренні проблемних ситуацій, під час виконання індивідуальних завдань в частині формулювання висновків за результатами проведених досліджень.

Вміння вислуховувати усі точки зору (КН4) набувається студентами під час аудиторних занять, на яких проходить обговорення заданої проблеми та (або) варіантів розв'язання пошуково-аналітичного завдання.

Здатність працювати в команді (УН1) розвивається під час практичних занять, на яких студенти виконують завдання в складі окремої групи.

6 МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

6.1 Методи поточного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи поточного оцінювання: усні опитування та коментарі викладача за його результатами, опитування в тестовій формі із використанням ІКТ, перевірка та обговорення результатів виконаних практичних завдань, самооцінювання, обговорення студентами результатів виконання поточних завдань пошуково-аналітичного характеру.

6.2 Методи оцінювання розділів та семестрового оцінювання

Оцінки з кожного розділу визначаються за 12-бальною шкалою згідно із затвердженими критеріями за результатами таких контрольних заходів:

- оцінка РО1 – за результатами контрольної роботи у тестовій формі (КР1);
- оцінки РО2 та РО3 розділів 2 та 3 – за результатами виконання індивідуальних завдань (ІЗ1, ІЗ2).

Формою семестрового контролю з дисципліни є диференційований залік.

6.3 Критерії семестрового та підсумкового оцінювання

Формою семестрового контролю з дисципліни є диференційований залік.

Семестрова оцінка формується як середнє арифметичне визначених за 12-бальною шкалою оцінок розділів (РО1, РО2 та РО3) з подальшим переведенням до 100-бальної шкали за визначеною методикою.

Отримання незадовільної (нижчої за 4 бали) оцінки з розділу або її відсутність через відсутність здобувача на контрольному заході не створює підстав для недопущення здобувача до наступного контрольного заходу.

Студент не допускається до семестрового контролю за відсутності позитивної оцінки (не нижче 4 балів) хоча б з одного із розділів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює семестровій оцінці.

Оскарження процедури та результатів оцінювання розділів та семестрового оцінювання з боку здобувачів освіти здійснюється у порядку, передбаченому «Положенням про організацію освітнього процесу в УДУНТ».

Порушення академічної доброчесності з боку здобувачів освіти, що, зокрема, можуть полягати у користуванні сторонніми джерелами інформації на контрольних заходах і фабрикації результатів виконаних індивідуальних та практичних завдань, тягнуть відповідальність у вигляді повторного виконання завдань та повторного проходження процедури оцінювання.

7 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

7.1 Засоби навчання

Навчальний процес передбачає використання мультимедійного комплексу для проведення інтерактивних лекцій та практичних занять (ЗН1), комп'ютерних робочих місць для практичних занять (ЗН2), сервісного програмного забезпечення Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) (ЗН3).

7.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

1. Стратегічне управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник / Укл.: В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня. Дніпро: НМетАУ, 2021. 233 с.

2. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Алсуф'єва О.О. Інноваційний розвиток підприємства: Конспект лекцій. Дніпро: НМетАУ, 2021. 180 с.

3. Методичні настанови до вивчення дисципліни «Управління інноваційною діяльністю» для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмами зі спеціальностей 051, 071, 072, 073, 076, (магістерський рівень вищої освіти) / Укл.: В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня. Дніпро: УДУНТ, 2024. – 48 с.

4. Управління інноваційною діяльністю. Інноваційний менеджмент в знаннеорієнтованій економіці: магістерський курс: підручник / за ред. проф. С.М. Ілляшенка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2025. 728 с.

Допоміжна література

5. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Економічна динаміка: сучасний зміст, інноваційний базис та настанови для політики розвитку. *Економічна теорія*. №2. 2024. С.5-24.

6. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: Навч. посіб. для вищих навчальних закладів / За ред. д.е.н., проф. Ю.М. Бажала. К.: Університетське вид-во «Пульсари», 2015. 278 с.

7. Управління інноваційним розвитком підприємства: монографія / В. Я. Брич, Х. А. Снігур, М. М. Тисько, Я. О. Шпак. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 216 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/33671>

8. Шевченко Л.С. Стратегування в новій реальності: монографія. Харків: Право, 2025. 326 с.

9. Цифровий вимір інноваційно-інформаційної економіки: монографія / Тарасевич В.М., Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. та ін.; за ред. В.М. Тарасевича: Дніпро: ПМП «Економіка», 2021. 448 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Нормативно-законодавче забезпечення провадження інноваційної діяльності в Україні. URL: <http://rada.gov.ua>
11. Копитко М.І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями : навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4973/1/Kopytko-Blaha.pdf>
12. Стратегічне управління : конспект лекцій: Навчальний посібник для студ. спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент і бізнес адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Л.П. Артеменко. – Електронні текстові дані – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45891>
13. Global Innovation Index URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2023/
14. Klaus Schwab. The Fourth Industrial Revolution. World Economic Forum, 2016. 172 p. URL: <https://www.docdroid.net/DNG1NMW/klaus-schwab-the-fourth-industrial-revolution-2016-pdf>
15. The World in 2050: Future Technology. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Oa9aWdcCC4o&t=4s>

**8 УЗГОДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
З МЕТОДАМИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ**

Очікуваний результат навчання за дисципліною	Програмні результати навчання	Види навчальних занять *)	Методи, викладання і навчання	Засоби навчання	Методи оцінювання
ОРН1	ПРН11	Л, ПЗ	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	КР1
ОРН2	ПРН12, ПРН15	Л, ПЗ	МН1, МН2, МН4, МН5, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	ІЗ1
ОРН3	ПРН12, ПРП15	Л, ПЗ	МН1, МН2, МН4, МН5, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	ІЗ2

*) Скорочення: Л – лекції; ПЗ – практичні заняття